

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egység szerint. A nyilt tér sora 1 korona.</p>
--	--	---

Kossuth Lajos.

A nemzet fényes sírházat épített Kossuth Lajosnak.

Ebbe a sírházba folyó hó 25-én helyezték el a nagy halott földi maradványait, miután előtte való nap feleségének: Meszlényi Teréziának, leányának: Vilmának és testvérének: Rutkayné Kossuth Lujzának hamvait helyezték el a mauzoleumban örök pihenőre.

Országos ünnep keretében folyt le a hamvak átszállítása. A nemzet szívének dobogása kísérte át ideiglenes sírjából örök sírjába a drága hamvakat s a nemzet áldása és égbe szálló himnusza mellett tették végső nyughelyére Kossuth apánk tetemeit.

Abban a fényes házban, amelyet Kossuth dicsősége aranyoz be, csak porhüvelye nyugszik. Maga nem halt meg: »éltető eszmévé finomult«. Ez az eszme ott él és ott munkálkodik minden magyar agyának gondolkodásában, szívének verésében, karjának izmaiban. Mert Kossuth szelleme át-

hatja egész valónkat. Tanít és vezet bennünket. Belénk oltja az igazi népszabadság fonséges eszményeit s lángoló lelkesedésre és kitartó küzdelemre int ez eszmények iránt.

Kossuth az egész nemzetet zárta bele a maga lelkébe. Viszont a nemzet a maga lelkébe vette bele Kossuthot. Az a fényes sírház ott az ország szívében, a szobrok sokasága szerte az országban csak külső emlékjelei annak a megbüvölő hatásnak, amelyet Kossuth minden idők magyarjára gyakorol. Páratlanul fényes emlékjele, ahogy még nép le nem róttá hódolatát a maga nagy embere iránt.

De Kossuthnak legnagyobb, legnagyobb, legfonségesebb emléke az az osztatlan, mélységes, rajongó és csodálatos szeretet, amellyel a nép szívébe zárta.

Ebben a szeretetben a maga halhatatlan lelke által él Kossuth örök életet.

Áldás a fényes sírházban elhelyezett dicső hamvakra és örök hódolat a nemzetben élő és munkálkódó Kossuth-szellemnek!

Új vasúti irány.

Pápa—Somlyóvásárhely—Sümege.

Eddig a devecseri útirányról volt szó. Most — úgy halljuk — Devecser kiesik a forgalomból, mert a vasutat a Somlyó alatt Somlyóvásárhely felé már trasszirozzák. Miért esik ki Devecser, biztosan nem tudjuk. Lehet az az oka, hogy a község mereven elzárkózott s minden fillér hozzájárulást megtagadott a vasúttól. Legfőleg erkölcsi támogatást ígért, de hát ebből még senki emberfia vasutat nem épített.

Ez az új irány minket, sümegieket is nagyon közléről érdekel. Ami magát a forgalmat illeti, ránk nézve mindegy volna, akár Devecseren, akár Somlyóvásárhelyen át nyerünk összeköttetést Pápával, Győrrel és az ország éjszaknyugati vidékével. A fő az, hogy a vasút meglegyen s ekként a sümegi bazaltnak, mészkőnek, bórnek, mész- és téglaiipari cikkeknek, bornak stb. új és éjszak felé rövidebb utat nyerjünk.

A somlyóvásárhelyi irány egészen más szempontból érint bennünket. Ez a szempont nem csupán a vasút megteremtése, hanem a megfelelő össze-

Költői levél.

Nos úgy volt! Mért tagadjam?! Úgy van!
[Láttam Önt!]

Még csillagfényt sem hoz sötét egem
S a sorsvihar pehelyként játszik énvelem;
Örökké nem tarthat e gyöttelelem,
Nyugodtan várva-várom végzetem.
Szívemre szállt a szóltan szörnyű szenvedés,
És már-már majd letört a csüggedés,
Midőn egy fénysugár villant felém! —
Lidércfénynek gondolám és még üldözém,
Mikor libegve megkereste kis lakom.
E fénysugár, ez Ön volt, Asszonyom!

Azt hittem, múló-linge fény csupán,
Mely feltűnik napomnak alkonyán;
Azt hittem röpke csillagfény leszen,
Mely jön s eltűnik égi téreken.
De nem! — A fény hatalmas. bíboros,
Erdőben fénye lángja százszoros,
A földi nap csak gyöngye fénytűnet,
Az én napom ragyog a tér felett.
E fény mellett jötti létre pár sorom
S e fénysugár, ez Ön volt, Asszonyom!

A templom! — Az vigaszt adhat nekem.
Megyek s jön megkínzott szívem velem;
Megyek! Az Isten Anyja tán segít,
A szenvedésre szent vigaszt derít.
Reménnyel, áhitattal néztelek
S azt hittem, hogy tán újra éledek.
Mosolygott rám a szent arc biztatón,
Remélni s hinni kezdtem álmadón.

A Szűz Anyának képe ott vagyon
S egy fénysugár villan rá ablakon. —
— Szent borzalommal látok új csodát:
Az égi hölgy lejtű fátyolát,
S a bájos arc — talán csak álmodom! —
A kedves arc, Öné volt, Asszonyom!

Ha láttam kedves arca bíborát,
Szívem feledte felhős alkonyát;
Csak lopva láttam s mégis azt hívém,
Szeméből tán csak küld sugárt felém!
Ön boldog! — úgy tudom vagy azt hiszem;
De én?! — Ha jól akarna énvelem,
Kerülne úgy, miként azt én teszem.
De nem! Oh mondja, mit akar velem?!
Mulat azon, hogy mint remeg szívem?!
Hisz összezúz e játék, nem bírom.
Ezért szavam van Önhöz, Asszonyom!

Azt jól tudom, az Ön világa napsugár,
Amelynek fénye új bimbót hozott;
Ön úgy él, mint vidám, csicsergő kis madár,
Az én éltém sivar, megátkozott!
Szívének dobbanása nékem szenvedés,
Mert lelke nem érti; nem, soha! —
Szép szemsugára másnak tünderébredés.
Nem nékem szól szép arca bíbora.
Kerüljön hát! — E napfény őszi röpke tény,
Máskor talán még égő, perzselő;
Nekem e fény hideg és arra nincs remény,
Hogy tán . . . — Ön boldog, én a szenvedő.
Kerüljön kérem, mert így lassan hervadok
S vergődve múlik el az életem. —
Küzdöttem eddig, gyáva nem vagyok,
De érzem, mint emészt a gyöttelelem.

Visszhangot lelkeim Önnél, érzem, nem talált!
Fel, fel, ébredj szívem! Tovább nem álmodom.
Hadd jöjjön hát! Inkább választok száz halált,
Mert lelkeim büszke és kegyét nem koldulom!

Vagy jöjjön, szálljunk föl a csillagok fölé!
Nem bánthat ott a kinnak ördöge.
Ha rabbillincseit e lélek széttré,
Nem köt tovább a lomha föld röge!
Hatalmas kondorszárnyakon viszem,
Miként azt földi lény még nem tevé
És lelkeim szárnyat öltve — úgy hiszem —
Dicsően száll a fényes nap felé.
Oh Istenem! Gyöttrő játékot üz a sors velünk
S előre sejtem, érzem már a végzetet:
Emésztő lángok tengerében porrá ég szívünk,
Vagy önközem kioltja utált életemet.
Emléke nyugzó láncát vaszekekkel széttröm
S halálra sebzett szívvel napról-napra kü-

[kődöm.
Komor ködös, mint őszi est, az én egem
S a sorsvihar pehelyként játszik én velem!
Úgy érzem, hogy a vég közel s nem érek
[sok napot,
De élni szép! — s tán mégis van az égben
Találkozunk a csillagok felett?! [irgalom.
Én átkozom meggyűlölt életemet!
Bocsásson meg s ne dobja büszkén el e
[pár lapot!
Bocsásson meg, komoly szavam volt Önhöz,
[Asszonyom!

Szalánczy Gedeon.

köttetés és gyors forgalom biztosítása miatt fontos ránk nézve.

Nevezetesen Pápától Sümegig — mint ismeretes — két vasuti engedmenyt is adott ki a kereskedelmi kormány. A Rechnitz és a Fábán-félt. Újabban azután kiadta a harmadikat is. Nem ugyan az egész pápa — sümegi vonalra, hanem csak ennek egy részére, Sümegtől Devecserig.

A két engedményes egyike sem nagyon erőltette magát a vasút mielőbbi megteremtése érdekében. Vagy ha fáradoztak is érte, nem igen volt látszatja, főként Veszprém megyében. Erre Csabrendek községe, amelynek szinte életérdeke, hogy vasúthoz jusson, megmozdult, sorompóba állította az érdekelt községeket s ezek képviselőiből bizottságot alakítva, mint ilyen kérte a sümeg — devecseri vasútra az engedmenyt. Meg is kapta.

Hát itt a bibi!

Az engedményes Pápától Somlyó-vásárhelyig már vereti le az irányt jelző póznákat s ha a vasút meglesz, ez Somlyó-vásárhely mellett fut bele a székesfehérvár — gráci fővonalba. A mi bizottságunk meg a devecseri csatlakozás érdekében üti a vasat, amint-hogy egyebet nem is tehet, mert erre kapta meg az engedelmet.

Ezen azonban okvetlenül segíteni kell. Súlyos hiba és világcsúfja volna, ha oly közel egymáshoz két vasuti csatlakozás létesülne. Ennek súlyos hátrányairól beszélnünk sem kell.

Ettől azonban félnünk nem igen kell, mert ezt semmiféle kormány meg nem engedné.

Kárbaveszett azonban a sok fáradság, az idő, a munka, melyet mind a két fél a maga utiránya érdekében kifejt és elveszteget. Amellett az erő is ketté forgácsolódik a két különböző irány között.

A vasút csakis egységes lehet. Egy vonalban kell lefutnia, minden törés

nélkül, Pápától Sümegig, egy ponton metszheti csak át a székesfehérvár — gráci fővonalat.

Ámde ha a vasút egységes lehet csak, egységesnek kell lennie annak a működésnek is, amely a vasút megteremtésére irányul. Az engedményeseknek közös akarattal egy irány mellett kell, hogy állást foglaljanak és dolgozzanak.

Ebből a célból a községek érdekeltségéből alakult bizottság és a már trasszírozott engedményes lépjenek egymással érintkezésbe és állapodjanak meg közös akarattal pl. Somlyó-vásárhely mellett. Azután ha a bizottság az engedményes részéről komoly, becsületes törekvést lát a vasút megépítésére, akkor a maga engedményét akár félre is teheti s teljes erejével engedményes társa mellé állhat. Ha pedig a bizottság ezt tenni nem akarja, nem bármilyen okból, akkor okvetlenül szerezze meg azt az engedmenyt is, hogy esetleg a devecseri iránytól eltérve, szintén a somlyó-vásárhelyi összeköttetés érdekében dolgozhassék.

Ezt az egyöntetű eljárást, ezt az egységes vasutat követeli minden érdek. Kell tehát, hogy egy irányban fejtsék ki működését mindegyik tényező: az is, amelyik Pápáról és az is, amelyik Sümegről indul, hogy azután egy közös középpontban találkozhassanak.

Félünk, szétágazó törekvések mellett nem lesz meg most sem ez a vasutunk, amelynek előmunkálatai pedig 40 — 50 évre visszanyúlnak.

Legyen tehát a jelszó: egységes törekvés az egységes útirány érdekében.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik személyes megjelenésükkel vagy írott szavakban jelét adták megboldogult férjem iránti szeretet és tiszteletüknek s ezzel az én méretelen fájdalomamat enyhíteni, megosztani kívánták, fogadják jószágukért örökké hálás köszönetemet. *Özv. Paulinyi Józsefné.*

Forgács.

A vasuti kupében ott a figyelmeztetés:

— Köpködni nem szabad.

Bizony a köpködés legkevésbé sem esztetikus cselekedet. Beleütközik a jóízűbe is, meg elrondítja a helyiséget. De még sem azért függesztették ki azokat a tiltó táblákat. A köpködés ugyanis nem csak izléstelen, hanem veszedelmes is. Azért függesztették ki, mert a köpet legbiztosabb terjesztője a nemzetgyilkos kórnak, a tüdővésznek.

Azért azonban szerteszét köpköd a magyar. Mert bármilyen veszedelmes és izléstelen is a köpködés, sok embernek köpködni muszáj. Mivel azonban sok helyt nincs hova köpni, köp a padlóra zárt helyiségben, köp a földre az uccán.

Sümegen is, másutt is, mint az újságokból olvassuk, az ucca sarkok a nép kaszinó helyei. Ezekben vígan folyik a köpködés. Valósággal undok tócsák keletkeznek egy-egy sarkon a szerteköpködött nyálból. A járókelők azután cipelik haza a mások köpetét. Főképpen a nők hosszú ruhájukkal.

Zárt helyiségekben sincs másképp. A vizes köpő eszébe sok helyütt hiányzik. Sajnálják érte azt a 60—70 krajcárt, amibe kerül. Inkább eltűrik a csúf köpködést.

Sok embernek pedig éppen nincs inyére, hogy a csészébe köpjön. Ott van mellette, hanem világért sem köpne bele, hanem szerteszét szójtja köpetét. Úgy látszik, még erre az egyszerű illedelmi és egészségi szabályra is nevelni kell az embereket. Úgy ám, de hány iskola van, ahol hiába keresed, magyarom, a köpő eszét. Másutt van a tanító termekben, de nincs a folyósokon a lépcsőházakban, ahol legjobban rászoknának a tanulók.

Ekként vígan folyik tovább a nyál fröcs cseentése nagy veszedelmére az egészségnél és vidám terjesztésére a tüdővésznek.

Tegyenek róla, akiknek tiszte.

Bárd.

— **A kisczagák érdekében.** Járásunk főszolgabírája, *Sólyomy Tivadar* méltányolva a sümegvidéki gazdakörnek a kisczagák érdekében kifejtett működését, a következő felhívásban ajánlotta a kört a községek elöljáróinak támogatásába:

A Sümegvidéki gazdakör évtizedek óta buzgó és hasznos tevékenységet fejt ki járásum kisczagáinak érdekében. Működésének

Rodostó.

Az 1902. év május 21-én felkerestük többen nagy Rákóczi Ferenc sírját Konstantinápolyban. Az egyház hű szolgájának csendes imája után felhangzott e szent falak között a mi imánk is: — Isten, áldd meg a magyart.

Messze idegenben, magyarok szívéből fakadt e dal, magyar ajkáról szállott fel az ének a magyarok Istenéhez, itt az Úrnak oltára előtt, szabadsághőseinknek áldott hamvai felett.

Vajjon meghallották-e II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona és nyugvó társai e nemzeti fohásznak feléjük törő bánatos hangját.

Nem azért jöttünk mi ide, hogy csendes nyugalmukat bolygassuk, nem azért, hogy álmukat megzavarjuk, hanem azért, hogy porhüvelyükből elszállott lelkükkel s történelmi dicsőség övezte szellemükkel érintkezzünk s megnyilatkoztassuk áhitattal kegyeletünket.

Mi mindannyian, a magyar hazának hű fiai, meghatott lélekkel, összeszorult szívünk fájdalommal érzületével borultunk le II. Rákóczi Ferenc sírjának vésett kőlapjára, szemünk könnyein megcsillant Rákóczi kétszáz év előtti nagyságának minden dicsősége, későbbi bujdosásának keserősége s a halállal hazánkra borult reménytelenségnek bánata. Elele, küzdelme, dicsősége a mi hazánké volt, kihűlt telemét, áldott porait ide-

gen föld takarta, idegen kezek örködték felette.

Nevezetes évfordulón kerestük fel a szentelt hamvakat. Ezen a napon volt 53-ik évfordulója a magyar szabadságharc egyik legszebb diadalának, Budavár hős bevételének. Budapest lelkes polgárai otthon szentelték ünnepet az emlékezetnek, mi meg, egy kis lelkes magyar csoport, itt imádkoztunk messze idegen földön, itt ünnepelünk II. Rákóczi Ferenc sírjánál.

A mi hálás szívünk kegyeletének megnyilatkozásaként elhelyeztem egy babérkoszorút. Nemzetünk hármass színű szalagja megmondta, hogy II. Rákóczi Ferenc emlékeztének volt szentelve. E hazai jelvény ott maradt mindvégig a vésett kőtáblákon. Láttam az idegen, aki belépett e szent falak közé, hogy van messze földön egy nemzet, melynek fiai sóvárogva gondolnak e sírok néma lakóira. Azt akartuk, ha magyar ember ide téved, e nemzeti színű szalag láttára hadd ragyogjon fel szeme, hadd gyulladjon ki arca s követve a mi lelkes kezdeményezésünket, bornjjon le itt, imádkozzon és énekeljen s egy szál virágot tegyen II. Rákóczi Ferenc sírjára.

E szent hamvak kőtábláinál mindnyájunk belseje átszellemült. Mindnyájan éreztük magyar szívünk hevesebb dobbanását, telítve lelt lelkünk e sírok felett virrasztó honfiai érzelmekkel, hallottuk áhitatos imánkra visszahangozni a koporsók üregéből előtörő szent dallamot, a *Rákóczi-induló* lelkes hangját.

Ezeknek szent hatása alatt tértünk vissza magyar hazánkba, hogy teljesíthessük odahaza nemzetünknek tartozó kötelességünket. És ekkor fohászommal és szívemnek imájával a magyarok Istenéhez fordultam. Terjessze ki áldó kezét e szent hamvak felé s áldja meg ez odazarándokolt kis csapatot, amely II. Rákóczi Ferenc emlékének dicsőítésével a magyarok Istenének szent nevét dicsőíti! A magyar szabadság apostolainak sírja felett örökös honfiai szellemnek erejével árrassa el lelkünket és lelkét minden magyar embernek, fokozza bennünk s a nemzet fiaiban a hazas szeretetnek élő tüzeit és fokozza nemes hevülésre, világító lángolásra. És engedje megérnünk, hogy édes magyar hazánk oly független, szabad és boldog legyen, amilyenek azt egykoron Rákóczi álmodta.

A szent hamvak immár itt vannak édes hazánk földjén. Hálás szívvel adózzunk köszönetet konstantinápolyi templom lazarista rendű tagjainak, akik II. Rákóczi Ferencnek, Zrínyi Ilonának s nyugvó társaik hamvait féltékeny szeretettel őrizték.

Nézem, nézem a csillagos eget s arra jövök rá, hogy a nagy világban az ember csak egy hitvány porszem. Mikor II. Rákóczi Ferenc, Zrínyi Ilona s lelkes kurucainknak nagyságát látom, akkor is be kell látnom, hogy hazaszeretetlenben mi milyen kicsinyek vagyunk.

Barabás Béla.

az a célja, hogy a kisgazdákat minél korszerűbb okos gazdálkodásra buzdítsa, hogy így gazdaságuk föllendülésével anyagi helyzetük gyarapodjék, a közterheket is minél könnyebben elviseljék.

E célból a gazdákör folytonosan oda törekedett, hogy földmives népünk jólétének egyik alapját, az állattenyésztést fejlessze. E végett évről évre állatképzéseket rendez, ahol szép jutalmak odaítélésével buzdítja a földmives népet, hogy minél szebb és értékesebb állatokat neveljen.

Fajbaromfiak szétosztásával a baromfi-tenyésztés föllendítésére iparkodik hanni.

Nemes gyümölcsfajtaványokat oszt szét, hogy vidékünk gyümölcstermesztését fejlessze.

Vetőgépeket és más gazdasági eszközöket ad kölcsön, teljesen díjmentesen, evvel a bellerjesebb gazdálkodást mozdítja elő.

Gazdasági gépek, eszközök, műtrágya stb. megrendelésénél szíves készséggel közreműködik s engedményeket eszközöl ki.

Színkénegraktárt kezel, hogy gazdáink a szénkéneget a járás székelyén meghaphassák s ne kelljen érte messze járniok.

Ezekből láthatjuk, hogy a gazdákör egész működése földmives gazdáink javát szolgálja.

Mindezeknél fogva a kört a t. elüljáróságának meleg szeretetébe és buzgó támogatásába ajánlom s főlhívom, hogy a kört minden nemű tevékenységében, nevezetesen pedig a baromfiak és gyümölcsfák szétosztásában, a gépek kezelésében, az állatdíjazások rendezése körül, a tagdíjak beszédésében, új tagok gyűjtésében, szóval minden a nép javát célzó működésében erősen támogassa, hogy ebbel munkásságával is községének lakosságának javát szolgálja.

Sümege, 1909 november 27.

Solyomy Tivadar
főszolgabíró.

H I R E K .

— **Ünneplés.** Eitner Zsigmond, kerületünk országgyűlési képviselőjét osztatlan szeretettel zárja szívébe a kerület népe. Ennek a szeretetnek fényes megnyilatkozása volt a folyó hó 21-én Sümegeben lefolyt ünnepség. Színhelye a polgári önképző kör helyisége volt, amelyet e célra elkért az intéző bizottság. Délelőtt 11 órára zsúfolásig megtelt a terem. Németh Lajos üdvözölte a nagy számban megjelent polgárságot s indítványára Polgár József sümegei közjegyző vezetésével 25 tagú küldöttség ment Eitnerért. Eitner Zsigmond Balogh Mihály nagyszalontai képviselő, Fráter Bálint főszolgabíró és Németh János sümegei plebános társaságában érkezett meg a küldöttséggel. A terembe lépésekor viharos éljenzés fogadta. Ennek lecsillapítása után Kis Antal városbíró üdvözölte meleg szavakkal a szeretett képviselőt. A képviselő erre mélyen meghatva hosszabb beszédben válaszolt, kijelentve, hogy működésének legszebb jutalmát polgártársainak elismerésében és szeretetében találja. A nagy tetszést aratott beszéd után Füst János dr. ügyvéd lelkes emelkedett beszédében fejtegette azokat a nagy érdemeket, amelyeket Eitner képviselői működésével szerzett s végül a polgárság törhetetlen bizalmáról és szeretetéről biztosította Eitnert. A szónok szívből fakadt szép szavai riadó tetszést és helyeslést váltottak ki a hallgatóság lelkéből. Ezután még Balogh Mihály képviselő kért szót s intézett beszédet a közönséghez. A meleg szeretettel telt, lelkes ünnepség a *Himnusszal* véget ért. A gyűlés Justh Gyulához üdvözlő levelet intézett.

— **Búcsú a főispántól.** Batthyány Pál grófnak távozása a főispáni székből megyszerte nagy sajnálkozást keltett. A lapok mind kiváló elismeréssel emlékeznek meg a távozó főispán nagy érdemeiről. A vármegye tisztikara Árvay Lajos alispánnal, a tanfelügyelőség Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfelügyelővel élén megható módon vettek búcsút Batthyányi Pál gróftól, aki megígérte, hogy a közügyeknek ezután is rendületlen harcosa marad. Zalaegerszeg impozáns fáklyásmenet-

tel búcsúzott a főispántól. Az üdvözlő beszédet Korbay Károly polgármester mondta.

— **Halálozás.** Tulok Ernő földbirtokos folyó hó 23-án Pósfán 60 éves korában meghalt. Hosszú szenvedéstől mentette meg a halál, mert éveken át volt beteg. Folyó hó 25-én temették el nagy részvétellel a pósfai családi sírboltba. Nagy Istvánné drné, a sümegei állami elemi iskola tanítónője édes atyját gyászolja az elhunytban. Nyugodjék békében!

— **A vízvezeték.** A vízvezeték bizottsága folyó hó 24-én a városházán Szűcs Zsigmond alelnök vezetésével gyűlést tartott. Ezen Füst János dr. a bizottság jegyzője tudatta, hogy a terveket jóváhagyás végett a földmivelésügyi minisztériumhoz fölterjesztették. Ezután Szűcs Zsigmond tájékoztatta a bizottságot a vezeték anyagi kérdéséről. E szerint az előirányzat 250—260 ezer korona. Az évi kiadás a törlesztést és a kezelés költségét beleszámítva 18 ezer korona, ennek ellenében mintegy 23.000 K bevételre lehet számítani úgy hogy évenként mintegy 5.000 K tiszta jövedelem maradna a városnak. A vízdíjakat is megbeszélte a bizottság, Eitner Zsigmond javaslatára elfogadva a veszprémi díjakat, amely a szegény néposztály lakásaira csekély minimális díjakat ró ki. Ezután a gyűlés megbizta jegyzőjét, hogy alaposan megokolt kérvényt intézzen a város képviselőtestületéhez, részletesen kimutatva a vízmű anyagi oldalát is. A gyűlés végén Szűcs Zsigmond alelnök felolvasta a vízműre vonatkozó szabályrendeletet, amelyet a bizottság nagyon csekély módosítással elfogadott.

— **Vasuti előmunkálat.** Mint biztos forrásból értesülünk, a pápa — somlyóvásárhelyi vasút trasszírozása folyamatban van. E szerint a vasút megkerülne a Somlyóhegyet és Somlyóvásárhely mellett futna bele a székesfehérvári — gráci vonalba. Az új vasuti irányvonal második ciklusként részletesebben foglalkozik.

— **Vasuti ügyek.** A nagykanizsa—alsó-lendvai vasút építési ügyében legutóbb döntött a kereskedelemügyi miniszter. A döntés értelmében a miniszter a saját felelősségére, a parlament utólagos jóváhagyása reményében megengedte a vállalkozóknak az építés megkezdését.

A kereskedelmi miniszter a türje—felsőpályai és a türje—rumi h. é. vasutak közigazgatási bejárása tárgyában kelt rendeletével megküldött sorrendet odamódosította, hogy az eljárás megkezdését dec. 10-ik napjának d. e. 11 órájára Zalaszentgrót helyett Türje községhezátára tűzte ki, a tárgyalás második napján Baltavár községhezátára a bejárás megkezdésének határidejéül december 11-ik napjának délelőtti 11 óráját állapította meg.

— **Hangverseny.** A sümegei vöröskereszt-egyesület és a polgári leányiskola egyült a farsang folyamán hangversenyt rendez. A hangverseny fő pontja egy allegorikus játék lesz. A rendezés végett ma délután a polg. leányiskola rajztermében nagyobb értekezlet lesz.

— **Háziipari készítményeket értékesítő részvénytársaság.** A Balatoni Szövetség erkölcsi támogatásával új vállalat van alakulóban, melynek célja a Balatonvidéken rendkívül nagy mennyiségben található nádak, sásnak, gyékénynek feldolgozása és értékesítése. A szövetség alkalmas helyeken termelő szövetkezeteket létesít, melyek a részvénytársasággal szerződéses viszonyban lesznek. Az új vállalat székhelyéül alkalmasint Nagykanizsát választják.

— **Köszönet.** A kat. legényegyesületnek f. hó 21-én tartott táncmulatságán felülízetni szívesek voltak: Németh János 10 K. N. N. 4 K, Gyeney György 3 K, Csere Gyula 2 40 f, Kraicár Lajos, Pap József, Veninger Gyula 2—2 K, Horváth Lajos, Kassay Győző dr, Kekk Imre, Simonics Sándor, Zaborzsi Lajos 1—1 K, Szabó Ferdinánd, Tasschek János 60—60 f, Adorján Ferenc, Jósár Sándor, Nagy Gáborné, Sövény János 40—40 f, Gróf József, Huszti Ferenc, Ródi Pál, Tavasz Ferenc 20—20 f. Fogadják a nemes szívű adakozók ez uton is a nemes céltű küzdő egyesület hálás köszönetét.

— **Lemondás a plébániáról.** Molnár József taliándörögdi plébános lemondott plébániájáról, a megyés püspök elfogadta s január 1-től az egyházmegyei nyugdíjintézetbe fölvette.

— **Irodalom.** Hornig Károly báró veszprémi megyés püspök Kinnach Ödön sümegei áll. reáliskolai tanárnak Sümegváróról szóló munkáját elismerésének nyilvánítása mellett magánkönyvtára számára elfogadta.

— **Az Omke keszthelyi gócpontja.** Általános érdeklődést keltett városunkban a mult hóban Balkány dr. által megtartott felolvasás. A felolvasásnak meg is volt az eredménye, amennyiben városunk intelligensebb kereskedői mind beiratkoztak a magyar kereskedők egyesületébe. Úgy értesülünk, hogy Budapesten az Omke elnöksége kimondta, hogy Keszthely, Sümeg, Tapolca, Szentgrót és a többi hozzátartozó községeket elszakítja Nagykanizsától, az eddigi gócponttól. Keszthelyt és a hozzátartozó községeket külön gócponttá alakítja. E gócpont megalakítása céljából Szende Pál dr. az Omke középponti titkára, Balkányi Ernő dr. titkár kíséretében december 5-én Keszthelyre érkezik. Szende Pál dr. ez alkalommal nagyobb szabású közgazdasági felolvasást fog tartani. — A gócpont megalakulását és a felolvasást Keszthely város tanácsstermében tartják meg.

— **Házvételek.** Mint értesülünk, a kórház ucca sarkán levő Somogyi-féle házat Geiger János kéményseprő mester, özv. Pozsonyi Józsefnének a Kossuth Lajos uccában levő házat pedig Beldiczky Kálmán sütőmester megvásárolta.

— **Automobil közlekedési vállalat részvénytársaság.** Ha sikerül a tervezőknek, úgy jövő évben automobil omnibuszok, vagy mint röviden nevezik, autobuszok fognak pöfögni Nagykanizsa uccáin. A szükséges tőkét részvénytársasági alapon fogják összegyűjteni a vállalkozó szellemű alapítók.

— **A gőzgépközelők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái** Sopronban december hó 5-én délelőtt 9 órakor a Sopron városi villamostelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. kerületi iparfelügyelőséghez küldendők. Szent-György ucca 20.

— **Állatszámítás.** Az 1909-ben megjelent állatszámítás eredménye: Szarvasmarha: 6.239.864, 1908-cal szemben kevesebb 206.613 darabbal. Ló: 1.876.018, több 16.432-vel. Szamar: 15.300, több 243-mal. Öszvér: 754, kevesebb 139-cel. Sertés: 1.790.379, kevesebb a tavalinál 568.423-mal. Juh: 7.356.565, kevesebb 516.177-tel. Kecské: 263.535, kevesebb 13.525-tel. — *Zala vármegyében:* Szarvasmarha 1.2108.55, ló 333.728, sertés 1.216.470, juh 975.175, szamar 4.098, öszvér 166, kecske 10.838 darab. A közlegelő az ugart és a tartót is bele értve Zala-ban 901.371 kat. hold.

— **Máshol.** Mindig példázunk azzal, hogy ha a Balaton külföldön lenne, mennyire megbecsülnék s ma már micsoda hatalmas élet volna a partján. Most azt olvassuk, hogy külföldön nem csak a meglévő tavakat becsülik meg, hanem még mesterséges tavakat is állítanak elő. Ugyanis az appenzeli kantonban, Svájcban, közvetlenül a vasútvonal mentén fekszik a vinkelmi völgy, amelyet évről-évre, mint egyáltalán Svájc minden zegét-zugát, igen sok idegen látogat. E kies völgyet mesterséges gáttal köröskörül teljesen elhatárolták, miáltal 120 méter hosszúságú és 23 méter szélességű medence keletkezett, másfél millió köbméter ürtartalommal. Két patak arra vezetett medre tölti meg a medencét. Hát ha még Svájc a Balatont tudná hegyei közé varázsolni.

— **A Dunántúli Dalosszövetségnek** Keszthelyen, 1910 július 10. 11-én tartandó dalünnepelye iránt az egész Dunántul oly nagy az érdeklődés, hogy annak fényes sikere már előre is bizonyosnak vehető. A négyes csoportokban való versenyzésre hivatalosan jelentkezett eddig 5 dalegyesület, melyeknek a választott csoport kötött versenykarának, valamint az összkaroknak összes hangjegyeit megküldte a szövetség tit-

kára. Jelentkezését levélbelileg jelezte eddig öt egyesület, tehát már tíz dalegyesület közreműködésére számíthat a szövetség. A választmány kebelében nagyban folynak az előkészületek a dalünnepély rendezésének előkészítése és minél fényesebb tétele iránt. A legközelebbi hetekben a választmány több gyűlést fog tartani a dalverseny helyiségek átengedése, a versenydíjak megszerzése, a dalünnepélynek keretén belül rendezendő fogadások és ünnepségek megbeszélése és elhatározására vonatkozólag. Tekintetbe véve azonban azt, hogy a dalversenyre való jelentkezés határideje még csak 1910 évi január 1-én jár le, valószínű, hogy a választmány a később jelentkezőket is örömmel fogadja, biztosra vehető, hogy 15-20 dalegyesület közreműködésében gyönyörködhetik a helikoni finnépélyek városa, Keszthely és vidékének közönsége. A szövetség biztosan számít mindazokra az egyesületekre, melyek eddig hű támogatói és bajnokai voltak a dal ügyének s így minden körülmények között méltó lesz a keszthelyi dalünnepély a »Dunántúli Dalosszövetség«-nek eddigi fényes sikereihez.

— **A huszletek.** A miniszter elrendelte, hogy a huszletek padozatát cementlappal kell kirakni, a falait pedig olajfestékkel befesteni. Persze a tisztaság érdekében. Mi haszna van azonban e rendelkezésnek, ha a húst a legtöbb üzletben régi újságpapírba takarják. Az még csak megjárja, ha ezt a leveles, vagy pecsenyehussal teszik, mert ezeket otthon ugyanis megmossák. A hideg felvágott és szalonna azonban már más. Ezeket nem szokás megmosni. Ezért azután elolvashatjuk rajta lenyomatban az 1848-iki lapok egy-egy példányának a lelkes vezércikk-töredékeit. Szerencse, hogy a bacillus kicsiny, s ezt szabadszemmel nem láthatjuk. Jól tennék az illetékes körök, ha elrendelnék, hogy húst csak tiszta, fehér papírosba takarhatnak, mert a nyomdafesték mérges, a régi, poros újságpapír pedig fertőző anyagokkal van tele.

— **Nagy Gábor** szőlőnagybirtokos Kóly (Bihar m.) anyai köszönet és elismerő levelet kapott az utóbbi időben az ő világhírű *Delaware* szőlőjét és borát illetőleg, hogy egész bizonyos, miszerint szőlősgazdáink rövid időn belül mindent el fognak követni, hogy a *Delaware* szőlőkben ne hiányozzék. Oly sok előnye van e kitűnő szőlőnek és borának, hogy köteleességet vélünk teljesíteni, midőn olvasóinknak ajánljuk, hogy hozassák meg Nagy Gábor, Kóly (Bihar m.) képes árjegyzékét, mely különben is mindenkit érdeklő, igen hasznos tartalmú könyv és ingyen küldi mindenkinek.

— **Gyermeknaptár.** Az Orsz. Állatvédő Egyesület kiadásában immár 11 év óta jelenik meg a Gyermeknaptár. A címlapot az állatrajzról országiszerte ismert Vezényi által készített gyönyörű színes kép díszíti, mely a birkanyáj közepett furulyázó pásztorgyermeket ábrázol. A 64 nyolcadrészes oldalra terjedő és 34 szép képpel illusztrált könyv ára 10 fillér, melyből 2 fillér a tanítók özvegyeinek és árváinak gyámolítására szánt Eötvös alapot illeti. Elbeszélések, versek, történetek, mesék foglaltatnak a könyvben, mind arra célozva, hogy a gyermekben a nagy természet s különösen az állatok iránti érdeklődést és szeretetet felkeltsek és így terjesszék az állatvédelem eszméjét, melynek erkölcsnemesítő volta mellett, nagy jelentősége van a közgazdaságban is. A Gyermeknaptár megrendelhető az Országos Állatvédő Egyesületnél (Budapest, IX. ker., Ernő-ucca 11-13.), mely a naptárakat portómentesen küldi meg a megrendelőnek.

— **Apa és a fiu harca.** Jómódú parasztagazda Gyenesdiáson az öreg Major Ignác. Szép egyetértésben élt a 67 éves öregember feleségével és a két meglelt férfi fiával, Jánossal és Ignáccal egészen ezelőtt három esztendőig. De akkor az öreg egyszerre csak zsémbes lett, folyton inni járt a kocsmába, otthon mindenkivel civakodott, úgy, hogy mindennapos lett a verekedés Majorék házában. F. év január 19-én az öreg Major Ignác összeveszett hasonló nevű kisebbik fiával és a szócata vége az lett, hogy mind a két fia és a felesége is az öregre rontottak és alaposan elpöfölték. Anyira megverték az öreget, hogy az hetekig viselte a kudarcnyomait. Feleségét is, meg mind két fiát feljelentette az öreg Major, de a nagykanizsai törvényszék csak a két fiú bűnösségét látta beigazoltnak és Major Jánost 3 havi, ifj. Major Ignácot pedig 1 havi fogházbüntetésre ítélték, ellenben öreg Major Ignácot a törvényszék felmentette. Az öreg Major, ki az e-ét óta családjától különváltan él, most egész sereg polgári pert indított családjának tagjai ellen, hogy azokat házában elhagyására kényszerítsék és a vagyont neki adják át.

— **Aki a fináncot rágalmazza.** Bálint József zalaszabari gazda panasszal fordult a pénzügyminiszterhez, melynek mindjárt az első szavában így szedte le a keresztvizet két pénzügyőrrel, kik ellene valami szeszjövédéki kihágás miatt feljelentést tettek: »Nem nézik azok, vajjon jogost vagy jogtalanít követelnek-e, ha zsebpénzre van szükségük és olyan jegyzőkönyvet vesznek föl, amilyen nekik tetszik.« Erre a szigorú kritikára pedig közvellenül az indította a nagy fináncgyűlölet, hogy két pénzügyőr ellene nemrégiben feljelentést tett amaz okból, hogy a szőlőtörvény között titokban cseresznyét is párolt le és emiatt Bálintot a pénzügyi hatóság megbüntette. Bálint Józsefet, ki ellen két rendbeli hatóság elleni rágalmozás címén hivatalból megindították a kritika miatt az eljárást, a nagykanizsai törvényszék tegnapi főtárgyalásán 20 korona fő- és 20 korona mellékbüntetésre ítélte.

— **A legjobb s a legalaposabb** mosási mód az, amely csekély fáradság mellett a legjobb eredményeket szolgáltatja. A ruhanemű beáztatása: A beáztató vízbe (csak annyit venni, hogy az egész ruhaneműt be legyen takarva!) annyi »asszonydicséret« mosókövet teszünk, hogy az a kavarásnál erősen habzik. A másnap reggel való kimosás legjobban a »Schicht-szappan«-nal történelhetik. A kifőzés előtt a ruhanemű előbb forró vízben, aztán pedig hideg vízben jól öblítendő ki. A főzővizhez legcélszerűbben kevés »Schicht-szappan« vagy »asszonydicséret« mosókövet teszünk. Nagyon fontos még a sok vízben való, gondos és többszörös kiöblögetés, míg a Schicht-szappan által feloldódott piszokrészekék mind el nem távolítottak s az öblögető víz tiszta nem marad.

Felelős szerkesztő: **Éles Károly.**

Laptulajdonos és kiadó: **Horvát Gábor.**

Várandós anyák

erősítő és az erősítéssel egyidejűleg üdítő szert találnak a

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-ban.

Gyors és erőteljes hatása meglep és gyönyörködtet mindenkit. Bevétele kellemes, emésztése könnyű.

Egy kísérlet meg fogja Önt győzni, hogy az Ön esetében is mily jótékony hatása.

Szoptatás esetében a

Scott-féle Emulsió

elejét veszi a bogyadtság, bőségesen biztosítja a tejet és rózsás és virágzó arcává teszi a gyermekeket.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f Kapható minden gyógyszertárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét a halászt — kérjük figyelmeztetni.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kéjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hattyúgyógyszertár** által **Majna-Frankfurt.**

Szükségletünket a következő Kereskedőknél és Iparosoknál szerezzük be:

ADORJAN FERENC, fényképészeti műterme Rákóczi-ucca 397 sz.

BAZSÓ SÁNDOR és **FIA** kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Flórián-tér.

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-ucca.

DARNAY KÁLMÁN utóda **MEZRICZKY JÓZSEF** vas- és fűszer kereskedése és gépraktára.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház.)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JAKAB IMRE beszálló vendéglője. Árpád-u.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztales. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár. Kész butoraktár.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és kocsmáros. Mihályfai ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász

LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sarkoraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendei-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötője. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős.

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimefűstő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránynál.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

Figyelmeztetés!

A. Schicht

szarvasszappan

valódi csakis a

Schichtnévvel és a „szarvas”
védjeggyel

A Nagy Gábor-féle

EDLAWARE

szőlő faj az egyedüli, melynek termesztéséhez semmiféle tudomány vagy gyakorlat nem kell, még az is elbánik vele, aki soha szőlőtvet nem kezelt. Minden szállítmányhoz utasítás mellékeltek ingyen és ebből kinézheti mindenki, hogy miként ültesse el, kezelése pedig metszés, kapálás és felkötésből áll, más dolog nincs vele, mert ezt oltani, permetezni, kénporozni nem kell, nem árt ennek a filokszera és bimbója, vesszője téiben soha el nem fagy. Holdanként átlag 35 hektoliter terem s egy bimbójából 3-4 fűrt fejlődik. Valódi hőtermő legnemesebb faj ez, melyet azonban nem szabad összetéveszteni más ugyanevű név alatt forgalomba hozott hitvány fajjal, ügyelni kell arra, hogy Nagy Gábor-féle fajt kapjuk, mert csak ez a valódi. A valódi Nagy Gábor féle Delaware-szőlő olyan bort ad mint az aszu, édes és erős, igen kellemes zamatu és kétszer anyiórt kél el, mint más borok. Kóstolónak egy üveggel bárkinek küldök 1 koronáért. A DELAWARE szőlő bővebb leírását, természetnek királyi közjegyzővel hitelesített eredeti fénykép felvételeit színes kivitelben, továbbá a szöveg közé nyomott 40 szép képet tartalmazó

képes árjegyzéket ingyen és bérmentve

küldöm mindenkinek, aki velem címét tudatja. Okvetlenül kérje még ma ezt a tanulságos tartalmu árjegyzéket, mely a szőlőoltványokról, lugasültetésről is ad részletes, helyes utbaigazításokat.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos KÖLY
posta, távirtda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb és román nyelven.

Szőlőoltvány,

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzéket

ingyen

és bérmentve küldöm meg a ki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, ak rendelni nem akar, mert ebből megtanulhatja a szőlőtelepítést s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű Delaware-ből állandóan több millió készlet eladó, olcsó ár mellett. Több ezer elismerő levél, közte több hercegi és grófi urolomtól. Cím: Szücs Sándor fia, szőlőtelepe, Bihardiószeg.

Minden

cementfogyasztót

tisztelettel felkérünk, hogy portland és román cement-szükségletének 1909 évre való fedezése

előtt

ajánlatainkat a saját érdekében bekérje, mert a fenti cikkeket bármely gyárnál is előnyösebben szállíthatjuk.

Klein Márkus fiai

cementnagykereskedők és a Magyar Vulkán cementgyár részv. társaság selypi gyárainak dunántúli vezérképviselői

S O P R O N.

Tatai brikket!**Tatai darabos szén!**

kitunó jutányos szobafűtési szén.

Szállítja a

Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat

Budapest, V. Erzsébetter 19.

KLAFFL LAJOS

épület és butor asztalos, temetkezési vállalat, Sümegen.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth Lajos uccai házamban a mai kor igényeinek megfelelő

kész butor-raktárt

rendeztem be. Hazai és részben saját gyártmányu, szalon, hálószoba és ebédlő berendezések, legjobb minőségű hajlított faszékek, konyha, és kerti butorok, képeretekből stb. tartós szép kivitelben nagy választékban állandó raktárt tartok legjutányosabb gyári áron egy évi jótállással.

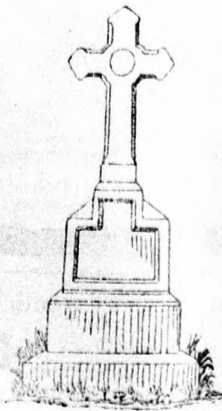
Szives pártfogásukat kéri

teljes tisztelettel

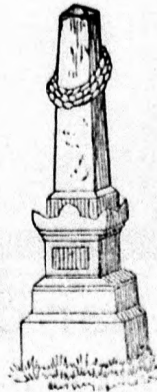
Klaffl Lajos.

Pentz Mihály

kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugymint: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, uti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készít.

Mindennemű
nyomtatványokat

jutanyos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemű

könyvkötőmunkák

elfogadtatnak

Akar ön
tartós,
elegáns

cipőt

viselni? Úgy rendelje meg azt

BORSOS JENŐ

úri és női cipész üzletében, hol mindennemű úri és női cipők a legegánsabb kivitelben, tartós anyagból készülnek a legjutányosabb árak mellett. (Fromvald Károly-féle házban.)

Nyomatott Horvát Gábor gyorssajtóján Sümegen.